

2024-02-16

registrator@jordbruksverket.se

Yttrande över remiss från Jordbruksverket gällande Förslag på nya djurskyddsregler inom EU för hund och katt och deras spårbarhet

Sammanfattning

Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) har en del synpunkter på förslaget, se nedan.

Specifika synpunkter

(22) sid. 21. Den svenska översättningen blir felaktig. SLU menar att ”fem områden” bör ersättas av ”de fem domänerna” i den svenska översättningen för att få rätt vokabulär. Bra att grunden till regelverket ligger på ”the five domains”. Att djuren ska kunna uppleva positiva känslor (och inte enbart ha en frånvaro av de negativa)

(26) sid. 21. Extremavel har lett fram till stora djurvälårsproblem och lidande och bör motverkas. SLU menar att det bör införas en strängare reglering mot extremavel och att avel som kan orsaka lidande för avkomman bör förbjudas inom hela EU. Risken finns annars att aveln förflyttas från länder som inför strängare lagstiftning om avel till länder med en svag lagstiftning på området, vilket möjliggör för fortsatt extremavel med lidande som följd. Ekonomin kan komma att påverkas negativt för de uppfödare som bedriver avel med sådan inriktning om de inte ändrar sin avel.

(32) sid. 22. Med nuvarande skrivning möjliggörs långvarig isolering av aggressiva djur. ... For the same reason, the use of containers should be limited to exceptional circumstances, such as *temporary* isolation of aggressive animals or transport to a veterinarian. ... Långvarig isolering vilket är olämpligt ur djurvälårs synpunkt. Aggressiva djur bör endast isoleras tillfälligt för att skydda andra djur och människor och bör sedan avlivas eller så bör andra åtgärder vidtas för att hantera problemen med aggressivitet.

(33) sid. 22-23. Upp till tre tätt inpå varandra följande dräktigheter är inte lämpligt avseende tikar. För en tik bör gälla att hon tillåts få två valpkullar inom en 12 månaders period/två på varandra följande löp, och därefter en viloperiod om 12 månader för att få möjlighet att återhämta sig. En sådan bestämmelse kan leda till minskade intäkter för uppfödaren.

(39) sid. 23-24. Identifiering och registrering bör omfatta samtliga personer som säljer/överlåter hundar och katter. SLU anser att samtliga som försäljer eller på annat sätt överlåter hundar och katter bör kunna uppvisa att djuret är identitetsmärkt och registrerad. SLU menar att det inte kan anses vara ett oproportionerligt krav även för fysiska personer som endast bedriver sådan verksamhet tillfälligtvis eller för de som föder upp hundar och katter i mindre skala. Risken med nuvarande formulering är att man skapar ett kryphål för oseriös verksamhet där verksamheten läggs ut på flera små aktörer (bulvarner) som tillfälligtvis men kanske återkommande föder upp och levererar valpar eller kattungar.

(53) sid. 25. Bra att man tillåter länder att ha mer långtgående regler än de som föreslås i denna förordning. Se även artikel 25

Artikel 3 Definitioner, p. 3. Definitionen verkar vara WOAH:s definition av djurvälstånd, och det står även welfare i den engelska versionen. SLU menar att om WOAH:s definition av välfärd ska användas så bör ordet välbefinnande i den svenska översättningen bytas ut mot välfärd och bör ändras genom hela dokumentet.

Artikel 3 Definitioner, p. 4. Vissa aktörer/leverantörer som agerar på marknaden utför enbart transporter och levererar djuren, men likväl "håller" dem och ansvarar för deras välfärd under perioden från anläggning till leverans. Detta kan vara en period då djuren hålls på olika ställen och under olika omständigheter och som kan inverka negativt på deras välfärd. Förslag: 'keeping' means any activity during which an animal is detained or handled in an establishment *or during transport and delivery*. Transport och leverans bör inkluderas i begreppet hållande.

Artikel 3, Definitioner, pp. 9 och 10. SLU menar att orden tik och honkatt på svenska omfattar alla hundar respektive katter av honligt kön oavsett om de blivit parade eller ej och att vokabulären och definitionen därför blir felaktig. SLU rekommenderar att man använder sig av *breeding bitch* resp. *breeding queen* för att betona att det handlar om djur i avel.

Artikel 3, Definitioner, p. 20. SLU menar att fysiskt lidande inte alltid behöver innebära vävnadsskadande retningar. T.ex. kan stympade/amputerade djur uppleva fantomsmärtor trots att vävnadsskadan från det operativa ingreppet har läkt, liksom att köld- och värmestress som initialt inte behöver orsaka vävnadsskada men utgör hot om vävnadsskada. Se gärna IASP:s definition av smärta. Likväl som avsaknad av positiva stimuli kan leda till lidande (deprivering) så bör det tilläggas att ett

negativt mentalt tillstånd såsom stress, ångest, frustration, stark törst och hunger etc. också innebär ett lidande (aversion) även om vissa positiva mentala tillstånd kan förekomma under samma period. Även en hund som har väldigt ont kan bli glad när husse kommer hem... Förslag: *“Suffering means experiencing unpleasant emotions that derive from adverse physical, physiological, or mental conditions.”*

Artikel 3, Definitioner, p. 22. Den svenska betydelsen av kennel är inte nödvändigtvis densamma som den engelska betydelsen av kennel. En kennel på svenska behöver inte innebära en fysisk byggnad med olika avgränsade utrymmen utan har mer fått betydelsen av en uppfödning. Många personer som bedriver kennel (uppfödning av hundar) gör det i sitt hem. SLU anser att den svenska översättningen behöver ses över för att få rätt innebörd i förhållande till hur ordet kennel används i svenska språket.

Artikel 3, Definitioner, p. 24. SLU menar att den svenska översättningen av animal care taker inte blir korrekt i förhållande till övrig svensk lagstiftning. Så som ordet används i den föreslagna förordningen så avser animal care taker snarare djurskötare än djurhållare. Med djurskötare avses en person som tar hand om djur medan med djurhållare avses en person som juridiskt ansvarar för ett eller flera djur. Förslag: ändra den svenska översättningen till djurskötare, i de fall det inte är djurhållaren som avses. I vissa fall kan man behöva skriva “djurhållare/djurskötare” för att täcka båda kategorierna.

Artikel 4. SLU ser en risk i att inte alla verksamheter som föder upp hundar eller kattungar inkluderas. Risken är att man skapar ett kryphål för oseriös verksamhet där verksamheten läggs ut på flera små aktörer, d.v.s. ”bulvanföretag” som tillfälligtvis men kanske återkommande föder upp och levererar valpar eller kattungar på huvudaktörens uppdrag. Detta för att undgå insyn och kontroll av verksamheten. SLU föreslår att samtliga uppfödare, djuraffärer och djurhem omfattas. Förordningen gäller för den som har 4 eller fler avelstikar/ avelshonor eller tar 3 eller fler kullar per år. Samt om ett ”shelter” har 11 hundar som minst, eller 21 katter som minst vid samma tillfälle. SLU föreslår att samtliga uppfödare, djuraffärer och djurhem omfattas oavsett omfattningen på verksamheten. Motivering: Ändringen är viktig för att inte skapa kryphål i lagstiftningen och för att stärka djurskyddet även för de djur som föds upp, hålls och säljs i mindre verksamheter.

Artikel 5 (b). SLU anser att det är av vikt att trycka på djurens behov, och möjligheten att få sina behov tillfredsställda. Förslag: Dogs and cats shall be kept in a good physical environment that *satisfies the animals' needs in terms of space, thermal comfort, shelter, lying areas and freedom of movement.*

Artikel 5 (c). SLU är fundersam kring skrivningen om funktionsnedsättning. Vad avses med att förhindra en funktionsnedsättning? En funktionsnedsättning är ju något som uppstår på grund av skada, sjukdom, fosterskador, operativa ingrepp eller genetiska förändringar. D.v.s. det är anledningen till funktionsnedsättningen

som ska förhindras genom god avel, skötsel och vård. Stryk funktionsnedsättning och addera avel. Förslag: dogs and cats are kept safe, clean and in good health by preventing diseases, injuries, genetic disorders and pain, due in particular to management, handling and *breeding practices*, or mutilations.

Artikel 6, p. 2. Översättningen av care taker blir fel. Ändra från djurhållare till djurskötare i den svenska översättningen då djurhållare i svensk kontext används om en person som är juridiskt ansvarig för djur i sin vård.

Artikel 6, p. 3. SLU menar att även syskonparningar (både mellan hel- och halvsyskon) bör förbjudas. Halvsyskon delar lika mycket DNA som ett barnbarn med sin mor- eller farförälder, dvs. ca 25 %. Aveln på brachycephala raser bör utföras så att den även motverkar, inte bara minimerar, negativa effekter. Förslag: In the management of the reproduction of dogs and cats by operators, the mating between parents and offspring, or between grandparents and grandchildren, *or between siblings sharing 25% or more common genes shall be prohibited*. This paragraph shall not preclude the selection and breeding of brachycephalic dogs and cats provided that the selection or breeding programmes *counteract and* minimise the negative welfare consequences of brachycephalic traits. Motivering: Att förbjuda avel/ parningar mellan syskon är ett sätt att minska inaveln och risken för genetiska defekter som kan påverka djurets hälsa och välfärd negativt. Aveln på brachycephala hundar behöver skärpas och man bör aktivt arbeta för att förbättra djurens hälsa och välfärd.

Artikel 8, p. 2. En varning till köparen bör även innehålla information om att de måste kunna ge djuren erforderlig vård och gälla alla annonser oavsett vilken storlek på uppfödning/shelter som hunden/katten kommer ifrån. Förslag som borde gälla alla katt/hundannonser: "An animal is not a toy. Buying or adopting an animal is a life-changing decision. As an animal owner, you are obliged to ensure that all the needs for its health and well-being are met at all times *and that the animal receives adequate veterinary care.*"

Artikel 9, p. 1 (a). SLU antar att det snarare är fysiska behov än fysiologiska behov som avses. Förslag: ändra från physiological till *physical needs*. (fysiologiska till fysiska behov)

Artikel 9, p. 1. SLU menar att även den som är ansvarig för djuren (djurhållaren = operators of breeding establishments/shelters) bör inneha kompetens om de djurslag man håller. I den svenska översättningen står det djurhållare, vilket egentligen är det som SLU menar att det ska stå eftersom djurhållare är de med juridiskt ansvar. Dock är det snarare djurskötare än djurhållare som avses i förordningen. Se tidigare kommentar. Förslag: *Operators and* animal care takers shall have the following ...//... SLU menar att det är viktigt att den som driver en verksamhet och är ytterst ansvarig för djurens välbefinnande innehar den kompetens som krävs för att försäkra sig om att djuren hålls och sköts på ett

korrekt sätt enligt vad som anges i senare artiklar. Ändringen kan innebära vissa merkostnader i form av kurser etc. om de ansvariga idag saknar kompetens.

Artikel 9, p. 1 (b). SLU menar att nuvarande skrivning är för vag och man inte bara ska identifiera/fastställa lämpliga åtgärder att vidta utan att man också behöver vidta de åtgärder man identifierat. Förslag: *ability to recognise their expressions including any sign of suffering and to identify and take appropriate mitigating actions in such cases.*

Artikel 12, p 2 (d). SLU menar att det är viktigt att det finns minst en viloplats per individ. Förslag: *dogs and cats have enough space to be able to move around freely and to express species-specific behaviours according to their needs, with sufficient space for enrichment material and structures, a possibility for animals to socialise and withdraw, and clean and dry resting places to such an extent that all individuals can lie down and rest simultaneously.* Alla djur måste samtidigt kunna ligga ned och vila om de så önskar och därmed att ha tillgång till torra och rena liggplatser. Förslaget kan innebära merkostnader för inköp av lämpliga liggplatser.

Artikel 12, p. 2 (e). Djuren bör även få skydd mot nederbörd, vilket behöver förtydligas. Förslag: *dogs and cats kept outdoors are protected from negative climatic conditions, including wind, precipitation, thermal stress, sunburn and frostbite.* Djur behöver kunna söka skydd mot nederbörd för att kunna upprätthålla termisk komfort. Förslaget kan innebära kostnader för skydd, om annat skydd inte är tillräckligt för att också skydda mot nederbörd.

Artikel 12 p. 4. Även vid tillgång till hundgård så bör hundar rastas dagligen på annan plats. Förslag på tillägg: *All dogs shall be walked outdoors on a daily basis.* Att gå promenader är viktigt för hundars naturliga beteenden och deras välfärd. Det tillför stimulans, möjlighet att nosa/lukta och möjliggör motion för hundar som annars hålls inomhus och i hundgård. Hundar som hålls inomhus och i hundgård med otillräcklig fysisk och mental stimulans riskerar att utveckla stereotypa och oönskade beteenden. Förslaget kan innebära merkostnader då det kommer ta tid att rasta/promenera hundarna.

Artikel 12, p. 7. Det artificiella ljuset bör tillhandahållas på sådant sätt att de kan upprätthålla en normal dygnsrytm. Förslag: *Where needed, due to the climatic conditions and geographic position of a Member State, operators shall provide artificial lighting in a way that allows the animals to maintain a normal circadian rhythm.* Att kunna upprätthålla en normal dygnsrytm är viktigt för djurens välfärd.

Artikel 13. SLU anser att det borde finnas ett förbud mot att tvångspara tikar.

Artikel 13, p. 2 (a). Tillsyn endast en gång per dag är för lite främst för unga och sjuka djur som behöver tillsyn oftare. Eftersom djuren ska utfodras åtminstone två gånger per dag anser SLU att tillsyn minst två gånger per dag är lämpligt. Förslag: *dogs and cats under their responsibility are inspected by animal caretakers at least*

twice a day. Young animals and animals that are sick or injured must be inspected more frequently. Förslaget kan innebära ökade personalkostnader.

Artikel 13, p. 2 (c). Eutanasi är inte ett ord som alla är bekanta med. SLU anser att eutanasi bör bytas ut mot avlivning i den svenska översättningen för att förenkla språket.

Artikel 13, p. 2 (d). Det saknas information om vaccinationer och veterinär involvering. Förslag: *Measures including anti-parasitic drugs to prevent and control external and internal parasites, and vaccinations to prevent common diseases to which dogs or cats are likely to be exposed with due regard to the epidemiological situation are in place. These measures shall be carried out by or in consultation with a veterinarian.* SLU menar att det behöver förtydligas att djuren behöver vaccineras mot vanliga sjukdomar, liksom att sådana behandlingar behöver utföras av eller göras i samråd med/under överinseende av en veterinär.

Artikel 13, p. 3 (a). SLU anser att även avkomma bör nämnas. Förslag: *bitches and queens are only bred if they have a minimum age in accordance with Annex I points 3.1 and 3.2, their skeletal growth is completed, and they are free from disease or physical conditions which could negatively impact their pregnancy and welfare or the welfare of their offspring.*

Artikel 13 p. 3 (d). Varför en tik ska veterinärundersökas först när hon är 8 år ifall hon är lämplig för fortsatt avel och en katthona redan när hon är 6 år? En 8-årig tik är relativt gammal medan en 6-årig katt är ung. Förslag: *any bitch or queen aged 7 years or more shall, before being used for breeding, undergo a physical examination by a veterinarian, to confirm in writing that her pregnancy will not pose any risk to her welfare, including her health.*

Artikel 13 p. 3 (e). När tiken/katthonan inte längre används i avel får hon inte avlivas eller överges. Begreppet som står är "killed". Avses då att ägaren dödar djuret självt? Och att det är något annat än en "avlivning" av veterinär? Eller står det att alla f.d. avelsdjur måste fortsätta leva? SLU anser att det är självklart att man inte ska avliva friska djur, men kan också se ett djurskyddsproblem med att detta blir en ny kategori djur som lämnas på shelters runt om i Europa. SLU föreslår att skrivningen tydliggörs gällande vad som avses.

Artikel 15 p. 1-3. SLU stödjer skrivningarna, men menar att reglerna bör tillämpas för alla hundar och katter oavsett storlek på verksamheten dvs. det bör även gälla för de som bedriver verksamhet i mindre skala. SLU föreslår att alla som bedriver en verksamhet med uppfödning, hållande och försäljning ska omfattas av Artikel 15 pp. 1-3.

Artikel 15, p. 3 (b). SLU menar att all form av våld mot djur ska förbjudas. *all kind of violence that intentionally or un-intentionally could harm the animals*, such as kicking, hitting, dragging, throwing, squeezing animals, etc; SLU menar att om det specifikt anges vilket våld som inte får förekomma så öppnar det dörren för att

annat våld får förekomma. Ett förtydligande om att inget våld för förekomma är därför nödvändigt.

Artikel 15 p. 3 (c). SLU undrar om skrivningen även omfattar elstängsel. Förslag: Förtydliga vad som menas med electric current.

Artikel 17, p. 3 (b). SLU menar att det även kan vara av värde att registrera djurets härstamning, åtminstone föräldradjur med identifiering, när så är möjligt. Förslag: SLU föreslår ett tillägg (*v*) *the animal's pedigree (parent animals) with identification number*. SLU menar att det är av vikt att känna till djurens härstamning för att t ex. undvika framtida inavel.

Artikel 17, p. 4. SLU menar att om Artikel 17, p. 3 ska börja gälla inom 3 år så är det lämpligt att onlineplattformar också är organiserade för att kunna uppfylla denna punkt inom 3 år. Förslag: Ändra till 3 år. Förslaget kan innebära ökade kostnader för ett snabbare införande.

Artikel 25. SLU anser att det är av stor vikt att länder får behålla och skapa nya regler som går utöver de i den föreslagna förordningen.

Bilaga 1, p. 1.1 (a). Att hundar får mat en gång per dag är ju biologiskt ganska naturligt. Men katten som är ett helt annat djur uppskattar att äta lite men ofta. SLU menar att det är lämpligare att skriva att djuren ska utfodras minst 2 gånger per dag då vissa djur kan behöva utfodras oftare. Förslag: *adult cats and dogs shall be fed at least twice a day; cats shall be fed several times a day to mimic their natural eating behaviour*; Vissa djur har behov av en tätare utfodring och många katter men även hundar fungerar bra på fri tillgång.

Bilaga 1, p. 1.1 (b). Fri utfodring av dräktiga tikar är inte vad som generellt rekommenderas eftersom viktökningen sätter fart först i vecka 5-6. Katter har en mer linjär viktökning men man har inte tagit hänsyn till artskillnader. Det är väldigt viktigt att även beakta individens hull eftersom det inte är önskvärt med överhull vid partus. En så onyanserad rekommendation skulle kunna få direkt skadliga konsekvenser. Det är en ovetenskaplig rekommendation som inte stämmer med konsensus om utfodring av dräktiga tikar och katter. Vidare saknar SLU en rekommendation om utfodring för lakterande tikar och honkatter. Fodrets sammansättning för dräktiga och lakterande djur är också av vikt. Förslag: *The feeding of pregnant and lactating bitches and queens shall be adapted to the state of gestation and lactation in order to maintain a good body condition*.

Bilaga 1, pp. 1.1 (c) och 1.1 (d). SLU är frågande till varför det rekommenderas tätare utfodring av valpar än kattungar? Katt är det djurslag som är mer anpassat för många små mål under dygnet.

Bilaga 1, p. 1.2. Rekommendationen bör vara att kattungar/valpar dias tills de är helt avvanda. Som det står nu så kan man få uppfattningen att de inte behöver dia från mamman efter 2 dagars ålder. SLU menar att detta behöver formuleras om och

nyanseras så att punkten inte kan missförstås. Som det står nu är det inte tydligt att det är önskvärt att kattungar/valpar får i sig kolostrum för att få en stark passiv immunitet vilket SLU förmodar är vad man tänkt sig. Förslag: *It is important that all newborn puppies and kittens receive sufficient amounts of colostrum from their mother during their first two days in life to achieve a strong passive immunity.*

Bilaga 1, p. 1.5. SLU anser att det är viktigt att poängtera att valpar och kattungar ska få dia. Förslag: *Puppies and kittens should be allowed to suckle their mothers until weaning. Weaning shall be performed with gradual introduction of firm feed, in a process not shorter than 7 days and shall not be completed before 6 weeks of age for puppies and kittens alike.*

Bilaga 1, pp. 3.3 och 3.4. Se kommentar till (33) tidigare i dokumentet.

Bilaga 1, p. 2.2.4. Det kan vara svårt att uppnå mörker 8 timmar per dygn sommartid i de nordiska länderna och det kan vara bra att förtydliga vad som avses med mörker. Är avsaknad av artificiellt ljus tillräckligt? Krävs mörkläggnig? Och vad menas med möjlighet till mörker, ska djuren själva få välja om de vill vara i mörker eller ej? Förtydliga texten.

Bilaga 1, p. 4.1 (b) SLU anser att det är viktigt att poängtera att kontakter med andra människor (och djur) ska vara positiva. Förslag: *where adult cats and dogs are placed in catteries or kennels, socialization with humans is provided, notably by regular visits and *positive* contact with the animals*

Annex 1 p.2.3. Om utrymmesmåtten avser det mått där man permanent kan hålla djuren så är det inte tillräckligt stora ytor (i Sverige får man inte stadigvarande hålla en hund/katt i box). SLU undrar om vikten är den bästa faktorn att utgå ifrån. Det finns ju stora gängliga raser som inte väger så mycket och så finns det små satta raser som väger mycket i förhållande till sin höjd. SLU menar att det vore bättre att utgå från mankhöjden. För kontrollmyndigheten är det dessutom enklare att kontrollera mankhöjden än vikten.

Övrig synpunkt. SLU anser att man generellt inte bör tillåta att försälja hundar och katter i djuraffärer.

Beslut om detta yttrande har på rektors uppdrag fattats av dekan Rauni Niskanen efter föredragning av koordinator Linda Ferngren. Innehållet har utarbetats av kvalificerad handläggare Elina Åsbjer, professor Lotta Berg båda vid Nationellt centrum för djurvälstånd, professor Eva Axnér vid institutionen för kliniska vetenskaper, doktorand Johan Lindsjö, forskare Therese Rehn och universitetsadjunkt Frida Lundmark Hedman alla vid institutionen för tillämpad husdjursvetenskap och välfärd.

Rauni Niskanen

Linda Ferngren